

Heemskerk, 9 september 2020

Betreft: Reactie op de concept-Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid

Aan de Gemeenteraad van Heemskerk
Maerten van Heemskerckplein 1
1964 EZ Heemskerk

Geachte leden van de Gemeenteraad,

EcoHeemskerk is de plaatselijke vereniging voor duurzame energie. Ons doel is: vanwege het klimaatprobleem de inwoners van Heemskerk helpen bij de energietransitie (d.i. minder gas & grijze stroom en meer duurzame energie gebruiken), door: 1) het gebruik van duurzame energie te stimuleren, 2) het zelf (doen) produceren van duurzame energie, 3) een kenniscentrum te zijn rond energiebesparing en 4) bij te dragen aan het energiebeleid van de gemeente.

T.a.v. het onderwerp Duurzame Energie is eind april - na een zeker participatietraject - de concept-Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid (RES-NHZ) gepresenteerd; tot deze regio behoort ook de gemeente Heemskerk. U spreekt binnenkort in uw Raad over deze concept-RES-NHZ, met het oog op het mogelijk uiten van wensen en bedenkingen t.b.v. de zgn. Reactienota van de provincie NH. Hierin zal alle commentaar van gemeenten en waterschappen, maar ook bijv. van de energiebedrijven worden samengevat, als input op weg naar de RES-1.0 die in december bij de provincie aan de orde komt en medio 2021 ook landelijk zal worden aangeboden. Daarom deze reactie van onze vereniging.

Het RES-proces heeft uiteraard onze automatische belangstelling. De te ontwikkelen strategie voor de grootschalige opwekking van hernieuwbare energie leidt immers tot specifieke zoekgebieden voor opwekking van wind- en zonne-energie, ook in onze gemeente. Vandaar dat EcoHeemskerk ook heeft deelgenomen aan het zgn. lokale RES-atelier, waar is nagedacht over mogelijke zoekgebieden voor opwekking van wind- en zonne-energie. Bestuur en vrijwilligers van EcoHeemskerk hebben de afgelopen weken

de concept-RES-NHZ nauwkeurig bestudeerd en willen met deze reactie de aandacht van uw Raad vragen voor een aantal elementen van de concept-RES, in de hoop dat deze door u worden herkend en erkend en vervolgens een weg zullen vinden naar de RES-NHZ-1.0.

Onderstaand volgt een bestuurlijke samenvatting op hoofdlijnen van onze reactie. In de bijlage wordt een en ander nog verder uitgewerkt. In onze reactie beperken we ons uiteraard tot zaken die specifiek Heemskerks zijn of ook voor de inwoners van Heemskerk van belang zijn.

BESTUURLIJKE SAMENVATTING VAN ONZE REACTIE IN 3 HOOFDPUNTEN

1. Het is noodzakelijk dat Heemskerk streeft naar een proportionele inzet van onze gemeente voor de zoekgebieden voor grootschalig opgestelde zonnepanelen en windturbines, het doel van de RES. Dan moet er gedacht worden aan zoekruimte voor 5-15 hectare zonnepanelen (op weides of op grote daken) en 1-3 windturbines.

Dit is noodzakelijk om twee redenen. Ten eerste: Heemskerk profileert zich als duurzame gemeente (zie bijv. het citaat uit de ontwerp-Omgevingsvisie: We zijn klimaatadaptief en energieneutraal) en adel verplicht; afwentelen op locaties in andere gemeenten is dus geen optie. Heemskerk moet o.i. uiteindelijk genoeg duurzame stroom kunnen opwekken om in onze eigen behoefte te kunnen voldoen!

Ten tweede: nu niets doen is onwenselijk want de totale (maatschappelijke) kosten van klimaatverandering zijn veel hoger dan de kosten van de energietransitie. En we moeten ook beseffen dat de huidige taakstelling in de RES-NHZ slechts de extra benodigde duurzame energie-opwekking voor de RES-periode tot 2030 betreft. Dit is pas ongeveer de helft van de totaal benodigde hoeveelheid. Uitstel, bijv. in afwachting van de mogelijkheden van duurzaam geproduceerde energie via een nieuw warmtenet of via waterstofgas, is dus geen optie. Tegen de tijd dat zoiets grootschalig operationeel is, zijn de zonnepanelen en windturbines waarover we nu spreken immers al bijna afgeschreven.

2. Om het proces om te komen tot zoekgebieden succesvol te laten zijn, is draagvlak bij de inwoners van Heemskerk van groot belang en daarvoor zijn voor ons twee zaken noodzakelijk: 1) dat er wordt gestreefd naar een maximale energieopbrengst van de te kiezen oplossing en 2) dat het voordeel van de duurzame energieopwekking vooral bij de bevolking van Heemskerk terecht komt.

Ter toelichting op het eerste, tekenen we hierbij namelijk aan dat we liever op enkele locaties een 'groot' zon- of wind-project zien, dan op vele locaties kleine projecten, die minder efficiënt zijn en waarbij 'overal' draagvlak moet worden verworven.

Bij het tweede brengen we vooral de afspraak rond 50% lokaal eigendom in herinnering. De borging van lokaal eigendom van opwekinstallaties dient o.i. robuuster te worden. Uitgangspunt is wat ons betreft: minimaal 50% lokaal eigendom, tenzij er aangetoond kan worden dat na herhaalde verzoeken geen invulling gegeven kan worden aan dit vereiste aandeel. Dit voorkomt dat investeerders met de subsidies en de voordelen van de opbrengst aan de haal gaan. Hierdoor deelt de lokale bevolking ook in voordelen van duurzame energie en dit creëert het gewenste draagvlak. We wijzen daarbij ook op de reactie van de Uitgeester energiecoöperatie DUEC op de concept-RES, die deze gedachte "Energiepark Uitgeest" noemt, waarbij dus betrokken inwoners van Uitgeest de windturbines en zonneparken in eigendom hebben en het geld in Uitgeest blijft. De verkoop van duurzame energie maakt dan in de visie van DUEC een dorpsfonds mogelijk. Dit kan sportieve, sociale en culturele activiteiten sponsoren. EcoHeemskerk steunt deze gedachte voor onze gemeente helemaal.

3. Wat betreft de proportionele inzet voor het produceren van duurzame energie, ziet EcoHeemskerk ten eerste geen mogelijkheden zeer veel hectares zonnepanelen in Heemskerk te realiseren, maar wil ten tweede wel pleiten voor meer opwekking door windturbines.

Er zijn o.i. wel mogelijkheden voor zonnepanelen op zgn. grote daken, waaronder die van het Gemeentehuis (!), maar ook van scholen, verzorgingstehuizen en bedrijven. Maar op parkeerplaatsen in Heemskerk zien wij nauwelijks mogelijkheden. Verder voorzien we veel oppositie tegen een zonneweide in Heemskerk op bijv. agrarische grond in het duingebied, of in het natuurgebied van het duin zelf. Toch denken we dat er via een goed proces (NB het bestemmingsplan!) - waaraan EcoHeemskerk z'n medewerking wil geven – en een welwillende tuinder mogelijkheden liggen voor een zonneweide op agrarische grond. Een zonneweide in de natuur is nog veel lastiger, maar EcoHeemskerk kent een voorbeeld in de gemeente Bergen waar de leden van de lokale energiecoöperatie dit tot stand hebben gebracht. Die zonneweide is door een goede ruimtelijke inpassing geheel aan het oog onttrokken en via multifunctioneel grondgebruik is er een combinatie met recreatie gemaakt en heeft zelfs een ecologische opwaardering plaatsgevonden, o.a. met een bijenlint. Tenslotte wijzen we in positieve zin weer op het voorstel van DUEC om de

mogelijkheden van een zonnepark te bezien in het gebied tussen de kernen van Uitgeest en Heemskerk, de Tolweg en de A9.

Wat betreft de opwekking van windenergie zien we een mogelijke drieslag. Ten eerste pleit EcoHeemskerk ervoor om de vergunning voor de bestaande windturbine bij de afslag van de A9 te verlengen, zodat er aan het einde van de levensduur van de huidige turbine een vergelijkbaar grote, nieuwe turbine kan worden geplaatst.

Ten tweede willen we graag soepeler regels voor het plaatsen van kleinere windturbines door agrarische bedrijven in ons tuindersgebied, maar alleen op eigen grond, met een ashoogte van maximaal 15 meter en met energie-opwekking uitsluitend voor eigen gebruik.

Ten derde denken we dat er voor de nieuw gewenste windturbines in Heemskerk mogelijkheden zijn binnen het noordelijk gedeelte van het terrein van Tata. Dit sluit aan bij de locatie van bestaande windturbines en is deel van een industrieel gebied.

Wij hebben kennis genomen van het voorgenomen besluit in het Raadsvoorstel m.b.t. het vaststellen van de concept-RES-NHZ. Als uitvloeisel van het bovenstaande zouden wij u in overweging willen geven, toch de volgende vier wensen te formuleren, als aanvulling op uw voorgestelde besluit (beslispunt 2) en deze aan de provincie over te brengen:

- De borging van het lokaal eigendom te verbeteren in de RES1.0, met de eis van minimaal 50% lokaal eigendom. Dit voorkomt dat investeerders met de subsidies en de voordelen van de opbrengst aan de haal gaan.
- De RES1.0 ook een actieprogramma “verbeteren grote daken” te laten omvatten, als extra prikkel voor de oplossing van Zon op grote daken.
- De provincie moet het ook mogelijk maken dat agrariërs, onder de genoemde 3 voorwaarden, kleine windmolens plaatsen.
- De Rijksoverheid, vanwege het belang van minder energiegebruik, het landelijk mogelijk maakt dat ook de materiaalkosten voor doe-het-zelf'ers onder de subsidie voor woningisolatie (SEEH) vallen.

Los van de reactie op de concept-RES-NHZ sec, zouden wij het ook waarderen als de gemeente

- toch de (ruimtelijke) mogelijkheid van een zonneweide in het tuindersgebied wil bezien.
- aan EcoHeemskerk gemeentelijke daken beschikbaar gaat stellen (NB als voorbeeld: het dak van het gemeentehuis!) voor collectieve opwekking van zonnestroom door Heemskerkse burgers via de postcoderoosregeling.

Tenslotte, nu de themavergadering over duurzame energie van uw Raad, die was gepland voor 17 september a.s. - waar wij ook voor uitgenodigd zouden worden - niet doorgaat, zouden wij het erg waarderen als we een keer langs zouden kunnen komen in uw fractievergaderingen. Dat zou op korte termijn kunnen, met de RES als aanleiding, maar ook op iets langere termijn om over onze visie op duurzame energie in het algemeen in Heemskerk te spreken en wat daarvoor hier op het gebied van opwekking, collectief of door individuele huiseigenaren, warmtenetten, energiebesparing en woningisolatie gedaan kan worden. Het grote belang van de energie-transitie, ook in Heemskerk, is o.i. zo'n gesprek waard...

Een afschrift van deze brief sturen we aan het college van B&W en aan het programmamanagement van de RES-NHZ.

Met vriendelijk groeten,

George Poel, bestuurslid EcoHeemskerk,
Veldleeuwerik 2
1965 EV Heemskerk
e-mail: info@ecoheemskerk.nl
tel. 06.206.12.286